

หลักเกณฑ์การตรวจประเมินการปฏิบัติตามการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มโคนม

ชื่อฟาร์ม.....

ชนิดการตรวจประเมิน รับรองใหม่ ต่ออายุ ตรวจสอบติดตาม ตรวจสอบกรณีพิเศษ.....

วันที่ตรวจประเมิน

คณะผู้ตรวจประเมิน 1..... 2..... 3.....
 4..... 5.....

วันที่ตรวจติดตามผลการแก้ไข ครั้งที่

คณะผู้ตรวจประเมิน 1..... 2..... 3.....
 4..... 5.....

วันที่ตรวจติดตามผลการแก้ไข ครั้งที่

คณะผู้ตรวจประเมิน 1..... 2..... 3.....
 4..... 5.....

หัวข้อ	เกณฑ์ในการพิจารณา	ผลการตรวจ			หมายเหตุ
		ประเมิน	แก้ไข1	แก้ไข2	
1. องค์ประกอบของฟาร์ม					
1.1 สถานที่ตั้ง					
1.1.1 ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีการคมนาคมสะดวกต่อการขนส่ง	REC				
1.1.2(1) ตั้งอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่เสี่ยงต่อการปนเปื้อนจากอันตรายทางกายภาพ เคมี และชีวภาพ เว้นแต่มีมาตรการป้องกันอันตรายที่มีประสิทธิภาพ	MINOR				
1.1.2(2) ที่ตั้งฟาร์มต้องไม่อยู่ในพื้นที่ที่เสี่ยงต่อการเกิดน้ำท่วม	REC				
1.2 ผังและลักษณะของฟาร์ม					
1.2.1 พื้นที่ฟาร์มมีขนาดเพียงพอเหมาะสมในการเลี้ยงสัตว์ ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพสัตว์และสิ่งแวดล้อม จัดแบ่งการก่อสร้างอาคารโรงเรือนอย่างเป็นระเบียบ สอดคล้องกับการปฏิบัติงาน และไม่หนาแน่นจนไม่สามารถจัดการด้านการผลิตสัตว์ได้สะดวก	REC				
1.2.2 มีการวางผังฟาร์มที่ดี และจัดพื้นที่ของแต่ละกิจกรรมแยกเป็นสัดส่วนอย่างชัดเจนเหมาะสมตามวัตถุประสงค์และขนาดฟาร์ม รวมทั้งแยกพื้นที่เลี้ยงจากที่พักอาศัยเพื่อให้สามารถป้องกันการปนเปื้อนได้ แสดงขอบเขตของฟาร์ม ขอบเขตของพื้นที่เลี้ยง ซึ่งมีการแบ่งรายละเอียดพื้นที่การใช้ประโยชน์ภายในฟาร์มออกเป็นสัดส่วน	MINOR				
1.2.3(1) มีทางเข้า-ออกฟาร์มโคนมทางเดียว	MAJOR				
1.2.3(2) มีป้ายแสดงข้อความหรือสัญลักษณ์เตือนไม่ให้บุคคลที่ไม่ได้รับอนุญาตเข้าฟาร์ม	REC				
1.2.4 มีการจำกัดการเข้า-ออกของบุคคลในบริเวณพื้นที่เลี้ยงสัตว์ เพื่อการควบคุมป้องกันโรค	MAJOR				
1.3 โรงเรือน					
1.3.1 สร้างด้วยวัสดุที่ทน แข็งแรง ง่ายต่อการทำความสะอาดและบำรุงรักษา มีหลังคา ชายคาสูงจากพื้นดินอย่างเหมาะสมเพื่อทำให้มีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้สะดวก ภายในโรงเรือนไม่มีส่วนยื่นที่แหลมคม ที่อาจเป็นอันตรายต่อผู้ปฏิบัติงานและโคนม	MINOR				

หลักเกณฑ์การตรวจประเมินการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มโคนม

หัวข้อ	เกณฑ์ในการพิจารณา	ผลการตรวจ			หมายเหตุ
		ประเมิน	แก้ไข1	แก้ไข2	
1.3.2 โรงเรือนที่ใช้เลี้ยงโคนมมีพื้นที่เพียงพอกับจำนวนโคเพื่อให้เห็นพฤติกรรมได้ตามธรรมชาติ สามารถนอนลงหรือยืนขึ้นโดยสะดวก ความกว้างยาว และสูง ต้องเหมาะสมกับขนาดของสัตว์ สัตว์ควรเคลื่อนไหวส่วนคอและหัวได้อย่างอิสระ	MINOR				
1.3.3(1) พื้นโรงเรือนที่ใช้เลี้ยงโคต้องเรียบ ไม่ลื่น ระบายน้ำและของเสียได้ดี สามารถทำความสะอาดและปฏิบัติงานได้สะดวก และไม่ทำให้เกิดการบาดเจ็บของกบ	MINOR				
1.3.3(2) หากใช้วัสดุรองพื้น เช่น แฉ่นยาง แกลบ ควรมีการทำความสะอาดหรือเปลี่ยนวัสดุรองพื้นในระยะเวลาที่เหมาะสม	MINOR				
1.3.4 พื้นโรงเรือนหรือบริเวณรีดนมต้องทำด้วยวัสดุไม่ลื่น ง่ายต่อการทำความสะอาด มีความลาดเอียงให้สามารถระบายน้ำได้ดี และป้องกันไม่ให้เกิดการสะสมของของเสีย	MAJOR				
1.3.5 รางหรือภาชนะใส่อาหารและน้ำสำหรับโคนม ทำด้วยวัสดุที่ทำความสะอาดง่าย และไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อตัวสัตว์	MINOR				
1.3.6 มีรางหรือภาชนะใส่อาหารและน้ำ เพียงพอกับขนาด อายุ และจำนวนโคนม วางอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม เพื่อให้โคกินอาหารและน้ำได้สะดวก	MINOR				
1.3.7 มีของบังคับสัตว์ที่สามารถบังคับสัตว์ได้ เพื่อความสะดวกและปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงาน และไม่เป็นอันตรายกับโค กรณีไม่มีของบังคับสัตว์ให้ใช้ขงรีดนมแทนได้	REC				
1.4 เครื่องมือและอุปกรณ์					
1.4.1 มีเครื่องมือและอุปกรณ์เพียงพอต่อการรีดนมและการปฏิบัติงานในฟาร์ม	MAJOR				
1.4.2 มีสถานที่เก็บเครื่องมือและอุปกรณ์เป็นสัดส่วน สะดวกในการปฏิบัติงาน	MAJOR				
1.4.3 ติดตั้งหรือเลือกใช้เครื่องรีดอย่างถูกต้อง เหมาะสม และทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ส่งผลกระทบต่อผลผลิตและไม่ทำให้เกิดการบาดเจ็บของเต้านมโค	REC				
1.4.4 อุปกรณ์และภาชนะที่เกี่ยวข้องกับการรีดและขนส่งน้ำนมดิบต้องไม่เป็นสนิม เอื้อต่อการทำความสะอาดและฆ่าเชื้อ	MAJOR				
2. การจัดการฟาร์ม					
2.1 มีเอกสารหรือหลักฐานที่แสดงขั้นตอนการปฏิบัติงานในฟาร์มสำหรับกิจกรรมที่สำคัญและปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนด ได้แก่					
2.1.1 การจัดการพันธุ์ประวัติ	MINOR				
2.1.2 การผสมพันธุ์	MINOR				
2.1.3 การปรับปรุงพันธุ์โคนม	MINOR				
2.1.4 การจัดการอาหารสำหรับโคนม	MINOR				
2.1.5 การจัดการด้านสุขภาพ	MINOR				
2.1.6 การจัดการการรีดนมและน้ำนมดิบ	MINOR				
2.1.7 การทำความสะอาด	MINOR				
2.1.8 การจัดการขยะและมูลสัตว์	MINOR				

หลักเกณฑ์การตรวจประเมินการปฏิบัติงานทางเภสัชที่สำหรับฟาร์มโคนม

หัวข้อ	เกณฑ์ในการพิจารณา	ผลการตรวจ			หมายเหตุ
		ประเมิน	แก้ไข1	แก้ไข2	
2.2 การจัดการอาหารสำหรับโคนม					
2.2.1 จัดให้มีอาหารที่เพียงพอและเหมาะสมกับความต้องการของโคนมในแต่ละช่วง	MAJOR				
2.2.2 กรณีที่ใช้อาหารสำเร็จรูป ต้องมีคุณภาพและมาตรฐานตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ และให้ตรวจสอบคุณภาพอาหารโคนมทางกายภาพในเบื้องต้น	MAJOR				
2.2.3 กรณีผสมอาหารเอง ห้ามใช้สารต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ และมีกระบวนการผสมอาหารสัตว์อย่างถูกสุขลักษณะ	MAJOR				
2.2.4 การผสมหรือเติมยาสัตว์ในอาหารและน้ำ ต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์ม มีบริเวณเก็บอาหารสัตว์ดังกล่าวแยกออกจากอาหารทั่วไป และมีป้ายบ่งชี้	MAJOR				
2.2.5 มีสถานที่เก็บอาหารโคนมที่สามารถป้องกันการปนเปื้อนและการเสื่อมสภาพของอาหารสัตว์ได้ สามารถกันแดดกันฝนได้ สะอาด แห้ง ระบายอากาศได้ดี สามารถป้องกันแมลงและสัตว์พาหะ รวมทั้งไม่ควรจัดวางภาชนะบรรจุอาหารขึ้นสัมผัสกับพื้นโดยตรง	MAJOR				
2.3 การจัดการน้ำใช้ในฟาร์ม					
2.3.1 น้ำสำหรับโคกินต้องมีปริมาณเพียงพอ สะอาด และไม่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพโค	MAJOR				
2.3.2 น้ำที่ใช้ในฟาร์มต้องสะอาด เพียงพอและเหมาะสมตามวัตถุประสงค์การใช้ เช่น น้ำสำหรับใช้ทำความสะอาดเต้านมและล้างอุปกรณ์ที่สัมผัสกับน้ำนมโดยตรง ต้องสะอาด และไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพน้ำนมดิบ	MAJOR				
2.4 การจัดการการรีดนมโคและการขนส่ง					
มีการเตรียมแม่โคก่อนรีด การรีด และการขนส่ง ที่ถูกต้องตามสุขลักษณะที่ดี					
2.4(1) ต้องมีผลวิเคราะห์คุณภาพน้ำนมดิบจากศูนย์รวบรวมน้ำนมดิบหรือกรมปศุสัตว์ เพื่อให้สามารถนำข้อมูลดังกล่าวมาปรับปรุงการจัดการเลี้ยงต่อไป	MAJOR				
2.4(2) ตรวจสอบเต้านมอีกเสบเป็นประจำหรืออย่างน้อย 2 สัปดาห์ต่อครั้ง	MAJOR				
2.4(3) กรณีใช้ยากับโคนม ต้องพ้นระยะหยุดยาก่อนรีดน้ำนมเพื่อจำหน่าย	MAJOR				
2.4(4) อุปกรณ์เครื่องใช้เกี่ยวกับการรีดนมต้องสะอาด คนรีดนมต้องมีสุขลักษณะส่วนบุคคลที่ดี	MAJOR				
2.4(5) รีดนมให้ถูกต้องตามหลักวิธี ทั้งแบบการรีดนมด้วยมือ และแบบการรีดนมด้วยเครื่องรีดนม	MAJOR				
2.4(6) กรณีที่ทำน้ำนมให้เย็นที่อุณหภูมิ 4 องศาเซลเซียสที่ฟาร์มไม่ได้ ควรรวบรวมและส่งน้ำนมไปยังศูนย์รวบรวมน้ำนมดิบหรือโรงงานแปรรูปโดยเร็ว และภายในระยะเวลาที่ศูนย์รวบรวมน้ำนมดิบหรือโรงงานกำหนด	MAJOR				
2.4(7) หลังส่งน้ำนมแล้วต้องล้างถังนมให้สะอาด ฆ่าเชื้อทันที	MAJOR				

หลักเกณฑ์การตรวจประเมินการปฏิบัติงานทางเภสัชกรที่สำคัญสำหรับฟาร์มโคนม

หัวข้อ	เกณฑ์ในการพิจารณา	ผลการตรวจ			หมายเหตุ
		ประเมิน	แก้ไข1	แก้ไข2	
2.5 การทำความสะอาดและบำรุงรักษา					
2.5.1(1) โรงเรือน เครื่องมือและอุปกรณ์สะอาดและถูกสุขลักษณะ เช่น เก็บมูลทุกวัน กวาดล้างพื้นโรงเรือน ไม่ให้เป็นที่สะสมและหมักหมมของมูลโค และเศษอาหาร	MINOR				
2.5.1(2) เครื่องมือ และอุปกรณ์ที่สัมผัสน้ำนมดิบต้องทำความสะอาดทุกครั้ง หลังใช้งานเสร็จ ไม่มีกลิ่นอับ หรือกลิ่นบูด	MAJOR				
2.5.2(1) บำรุงรักษาโรงเรือน เครื่องมือและอุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพดี มีความปลอดภัยต่อโคและผู้ปฏิบัติงาน ใช้งานได้ตามวัตถุประสงค์	MINOR				
2.5.2(2) ตรวจสอบอุปกรณ์ ที่เกี่ยวข้องกับระบบรีดนมอย่างสม่ำเสมอ ให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสมและพร้อมใช้งาน	MAJOR				
2.5.3 สารเคมี ยาฆ่าเชื้อ หรือวัตถุอันตรายด้านการปศุสัตว์ที่ใช้ในกระบวนการต่างๆ ให้ใช้ผลิตภัณฑ์ที่ขึ้นทะเบียนกับกรมปศุสัตว์หรือสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา และใช้ตามคำแนะนำวิธีใช้ของฉลาก หรือตามคำแนะนำของสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์ม และเก็บเป็นสัดส่วน	MINOR				
3. บุคลากร					
3.1 มีจำนวนบุคลากรเหมาะสมกับจำนวนโคที่เลี้ยง มีการจัดแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างชัดเจน	MINOR				
3.2 ผู้ประกอบการหรือบุคลากรที่เลี้ยงโคนมต้องมีความรู้ ประสบการณ์ และได้รับการฝึกอบรมหรือได้รับการถ่ายทอดความรู้ เพื่อให้เลี้ยงโคอย่างถูกต้อง	MINOR				
3.3 มีสัตวแพทย์ที่ได้รับใบรับรองเป็นผู้ควบคุมฟาร์มกำกับแลด้านสุขภาพโค	MAJOR				
3.4 ผู้ปฏิบัติงานในฟาร์มต้องมีสุขภาพดี และต้องได้รับการตรวจสุขภาพประจำปีว่าไม่เป็นโรคติดต่อร้ายแรง ต้องได้รับการตรวจสุขภาพอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และมีใบรับรองแพทย์ที่ใช้แบบฟอร์มใบรับรองแพทย์ที่ได้รับรองจากมติคณะกรรมการแพทยสภา	MAJOR				
4. สุขภาพสัตว์					
4.1 การป้องกันและควบคุมโรค					
4.1.1 มีการทำเครื่องประจำตัวโคทุกตัว ตามระบบการทำเครื่องหมายและการขึ้นทะเบียนสัตว์แห่งชาติของกรมปศุสัตว์	MINOR				
4.1.2(1) การจัดการสุขภาพสัตว์ การช้ยา และโปรแกรมวัคซีน อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์ม หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์ม	MAJOR				
4.1.2(2) มีการตรวจติดตามสุขภาพฝูงอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ได้แก่ โรคแท้งติดต่อ และวัณโรค	MAJOR				
4.1.2(3) มีโปรแกรมการให้วัคซีนเพื่อป้องกันโรคระบาดที่สำคัญ ได้แก่ โรคปากและเท้าเปื่อย หรือโรคระบาดอื่นๆ และมีโปรแกรมการกำจัดพยาธิภายในและภายนอกอย่างเหมาะสม	MAJOR				
4.1.3 มีการป้องกันและฆ่าเชื้อโรค ยานพาหนะ อุปกรณ์ และบุคคลก่อนเข้าฟาร์ม รวมถึงมีการจัดบันทึกการผ่านเข้า-ออกฟาร์มของบุคคลภายนอกที่สามารถตรวจสอบได้					

หลักเกณฑ์การตรวจประเมินการปฏิบัติตามการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มโคนม

หัวข้อ	เกณฑ์ในการพิจารณา	ผลการตรวจ			หมายเหตุ
		ประเมิน	แก้ไข1	แก้ไข2	
- บุคคล					
(1) มีบันทึกการเข้า-ออกฟาร์มของบุคคลภายนอกที่จะเข้าฟาร์ม	MAJOR				
(2) มีมาตรการป้องกันการนำเชื้อโรคเข้าสู่ฟาร์มที่ทางเข้า-ออกฟาร์ม เช่น เปลี่ยนรองเท้า มีอ่างน้ำยาฆ่าเชื้อ หรือใช้ถุงคลุมรองเท้า	MAJOR				
(3) ผู้ที่จะเข้าในพื้นที่เลี้ยงโคต้องทำความสะอาด และ/หรือ ฆ่าเชื้อที่บริเวณมือ	MAJOR				
- ยานพาหนะ					
(1) มีบันทึกการเข้า-ออกฟาร์มของยานพาหนะทุกชนิด	MAJOR				
(2) ยานพาหนะที่เข้าฟาร์มโค ต้องผ่านการฆ่าเชื้อที่เหมาะสมโดยเฉพาะล้อยานพาหนะ	MAJOR				
- วัสดุและอุปกรณ์ มีการฆ่าเชื้ออุปกรณ์ก่อนนำเข้าเขตพื้นที่เลี้ยงโค เพื่อป้องกันการปนเปื้อนของเชื้อโรค	MAJOR				
4.1.4 มีมาตรการควบคุมสัตว์พาหะ	MAJOR				
4.1.5 ระบุแหล่งที่มาของโคนม และมีการกักโรค และตรวจรับรองสุขภาพโคนมที่นำเข้าฟาร์มใหม่	MAJOR				
4.1.6 กรณีเกิดโรคระบาดหรือสงสัยว่าเกิดโรคระบาด ให้ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์และคำแนะนำของกรมปศุสัตว์	MAJOR				
4.1.7 การจัดการซากโคให้อยู่ในคุลมยพินิจของสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มด้วยวิธีที่เหมาะสม ในกรณีของโคที่ตายจากโรคระบาด ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์	MAJOR				
4.2 การบำบัดโรคสัตว์					
4.2.1 การบำบัดโรคสัตว์ให้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์ม และเป็นไปตามข้อกำหนดในมาตรฐานสินค้าเกษตร มกษ. 9032 เรื่อง ข้อปฏิบัติการควบคุมการไยยาสัตว์	MAJOR				
4.2.2 การจัดการเก็บวัคซีนหรือยาสัตว์ที่ฟาร์ม ให้เก็บรักษาตามคำแนะนำของกรมปศุสัตว์ สัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์ม หรือคำแนะนำบนฉลาก หรือเอกสารกำกับ และเก็บเป็นสัดส่วน	MAJOR				
5. สวัสดิภาพสัตว์					
ดูแลโคให้มีความเป็นอยู่ที่สบาย หากโคป่วย บาดเจ็บ พิจาร ให้ปฏิบัติอย่างเหมาะสมเพื่อไม่ให้เกิดการทรมานสัตว์ โดยปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์	MAJOR				
6. สิ่งแวดล้อม					
6.1 กำจัดหรือจัดการขยะมูลฝอย ของเสีย และมูลโค ด้วยวิธีการที่เหมาะสม และถูกสุขลักษณะ เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	MINOR				
6.2 กรณีมีขยะติดเชื้อ เช่น ขวดยา ขวดวัคซีน เข็มฉีดยา ให้แยกทำลายและกำจัดด้วยวิธีที่ถูกต้อง ภายใต้การกำกับดูแลของสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์ม	MAJOR				
6.3(1) จัดการน้ำเสียจากฟาร์มอย่างเหมาะสมเพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีปล่อยน้ำที่ใช้ในฟาร์มออกสู่แหล่งน้ำสาธารณะให้บำบัดน้ำเสียอย่างถูกต้องก่อน	MINOR				

หลักเกณฑ์การตรวจประเมินการปฏิบัติตามการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มโคนม

หัวข้อ	เกณฑ์ในการพิจารณา	ผลการตรวจ			หมายเหตุ
		ประเมิน	แก้ไข1	แก้ไข2	
6.3(2) กรณีเกิดโรคระบาดในฟาร์มต้องฆ่าเชื้อและบำบัดน้ำเสียจากโรงเรือนหรือฟาร์มก่อนปล่อย หรือระบายออกนอกฟาร์ม เพื่อป้องกันไม่ให้เชื้อกระจายสู่สิ่งแวดล้อมภายนอก	MAJOR				
7. การบันทึกข้อมูล					
7.1 ให้บันทึกข้อมูล ได้แก่					
7.1(1) บันทึกด้านการผสมพันธุ์และการปรับปรุงพันธุ์ เช่น บันทึกแบบ ผท.1 หรือใกล้เคียงแบบ ผท.1	MAJOR				
7.1(2) บันทึกการจัดการอาหารให้โคนม	MAJOR				
7.1(3) บันทึกด้านการจัดการด้านสุขภาพ	MAJOR				
7.1(4) บันทึกด้านการจัดการรีดนม ปริมาณ และคุณภาพน้ำนมดิบ	MAJOR				
7.1(5) บันทึกการทำความสะอาด และการบำรุงโรงเรือนและอุปกรณ์	MAJOR				
7.1(6) บันทึกด้านบุคลากร	MINOR				
7.1(7) บันทึกบุคคลเข้า-ออกฟาร์ม	MAJOR				
7.2 ให้เก็บรักษาบันทึกเป็นเวลาอย่างน้อย 3 ปี	MINOR				

หมายเหตุ:

ข้อบกพร่องรุนแรง (Major Nonconformity) หมายถึง สิ่งที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดของหลักเกณฑ์การตรวจประเมินฟาร์มโคนม และส่งผลร้ายแรงต่อระบบการผลิต

ข้อบกพร่องไม่รุนแรง (Minor Nonconformity) หมายถึง สิ่งที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดของหลักเกณฑ์การตรวจประเมินฟาร์มโคนมในบางส่วน และไม่มีผลร้ายแรงต่อระบบการผลิต

ข้อสังเกต (Recommendation) หมายถึง สิ่งที่ไม่ถือเป็นข้อบกพร่อง แต่หากปล่อยไว้หรือละเลยอาจนำไปสู่ข้อบกพร่องได้